

Information till investeraren

Med detta dokument ger LokalTapiola Kapitalförvaltning Ab kunden uppgifter om sig själv, de investeringstjänster som erbjuds, finansiella instrument och risker i anslutning till dem enligt lagstiftningen om investeringstjänster samt myndighetsbestämmelser och anvisningar. Detaljerade tjänstespecifika villkor anges i villkoren för avtalet som gäller tjänsten. Om avtalsvillkoren och uppgifterna i detta dokument skiljer sig, iakttas avtalsvillkoren.

Detta dokument finns i tidsenligt format tillgängligt på adressen www.lahitapiola.fi/tietoa-varainhoidosta

1. Kontaktuppgifter till tjänsteleverantören

LokalTapiola Kapitalförvaltning Ab ("LokalTapiola Kapitalförvaltning")
FO-nummer 1604393-7
Norrskensgränden 1
02010 LOKALTAPIOLA
Telefon: (09) 453 8500

2. Basuppgifter om LokalTapiola Kapitalförvaltning och övervakande myndighet

LokalTapiola Kapitalförvaltning har koncession i enlighet med lagen om investeringstjänster för att erbjuda investeringstjänster. LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder som investeringstjänster kapitalförvaltning, investeringsrådgivning samt tar emot och förmedlar order som gäller finansiella instrument. LokalTapiola Kapitalförvaltning kan dessutom erbjuda sidotjänster i anslutning till investeringstjänster.

LokalTapiola Kapitalförvaltning verkar som försäkringsförmedlare enligt lagen om försäkringsdistribution och är registrerad i Finansinspektionens försäkringsförmedlarregister. LokalTapiola Kapitalförvaltning säljer endast LokalTapiola Ömsesidigt Livförsäkringsbolagets placeringsförsäkringar.

LokalTapiola Kapitalförvaltning övervakas av Finansinspektionen vars kontaktuppgifter är: Finansinspektionen, Snellmangatan 6, PB 103, 00101 Helsingfors

LokalTapiola Kapitalförvaltning är moderbolag för LokalTapiolas kapitalförvaltningskoncern och dess dotterbolag är Fondbolaget Seligson & Co Abp, LokalTapiola Fastighetskapitalförvaltning Ab och LokalTapiola Alternativa Investeringsfonder Ab.

LokalTapiola Kapitalförvaltning hör till LokalTapiola-gruppen och ägs av försäkringsbolagen i LokalTapiola-gruppen.

3. Investerings-tjänster som erbjuds och anknutna ombud

Kapitalförvaltning utgör LokalTapiola Kapitalförvaltnings huvudsakliga affärsverksamhet. Som placeringsobjekt i kapitalförvaltningen kan användas Fonder som förvaltas av bolagen som hör till LokalTapiola kapitalförvaltningskoncernen och andra fonder aktier, finansiella instrument, obligationer och derivat. Detaljerade uppgifter om kapitalförvaltningstjänsten ges i villkoren för avtalet om kapitalförvaltning.

Investeringsrådgivningen som LokalTapiola Kapitalförvaltning ger är inte oberoende investeringsrådgivning i enlighet med definitionen i lagstiftningen. Objekt för LokalTapiola Kapitalförvaltnings placeringsrådgivning är de fonder som förvaltas av bolagen som hör till LokalTapiola kapitalförvaltningskoncernen, för en del av vilka LokalTapiola Kapitalförvaltning fungerar som delproducent och kapitalförvaltare. Investeringsrådgivningen omfattar dock inte alla kapitalförvaltningskoncernens fonder som bjuds ut.

LokalTapiola Kapitalförvaltning bedömer vid varje investeringsrådgivningssituation om ett finansiellt instrument är lämpligt för kunden men erbjuder inte regelbunden bedömning av lämpligheten för de finansiella instrument som kunden rekommenderats, om man inte avtalat om detta med kunden.

LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar till sina kunder i huvudsak placeringsfonder och alternativa investeringsfonder som förvaltas av bolagen som hör till LokalTapiola kapitalförvaltningskoncernen. LokalTapiola Kapitalförvaltning fungerar som delproducent och kapitalförvaltare för en del av fonderna samt erbjuder förvaltningstjänster till fonderna. LokalTapiola Kapitalförvaltning kan dessutom förmedla andra tjänsteleverantörers fonder och finansiella instrument.

LokalTapiola Kapitalförvaltning har utarbetat verksamhetsprinciper för utförande av order enligt vilka LokalTapiola Kapitalförvaltning förvaltar order i sina kapitalförvaltningskunders portföljer och när man förmedlar kundernas fondorder. Tidsenliga verksamhetsprinciper finns tillgängliga på adressen www.lahitapiola.fi/tietoa-varainhoidosta

LokalTapiola Tjänster Ab och LokalTapiola Belöningstjänster Ab fungerar som ett anknutet ombud för LokalTapiola Kapitalförvaltning. Anknutna ombud har registrerats i Finansinspektionens offentliga register över anknutna ombud.

4. Skötsel av ärenden och kommunikationspråk

LokalTapiola Kapitalförvaltnings försäljningsorganisation ansvarar för kundtjänsten i LokalTapiola Kapitalförvaltning. Kundtjänst för fonder erbjuds dessutom via LokalTapiolas digitala tjänster samt av telefontjänsten för sparande och placering på 09 453 8500.

LokalTapiola Kapitalförvaltning ger kunden uppgifter enligt lagen om investeringstjänster endast i elektronisk form. En icke professionell kund har rätt att få uppgifterna i pappersform genom att be om det av LokalTapiola Kapitalförvaltning.

5. Investerarskydd

LokalTapiola Kapitalförvaltning är medlem i Ersättningsfonden för investerare. Ersättningsfonden ersätter förlust som orsakats icke-professionella investerare då en medlem i ersättningsfonden inte avtalsenligt betalat klara och obestridda fordringar som en investerare som omfattas av skyddet har. Ett villkor är att medlemmen i fonden är insolvent. Till en och samma investerare kan i ersättning betalas upp till 9/10 av investerarens fordran hos ett värdepappersföretag, dock högst 20 000 euro. Ersättningsfonden ersätter t.ex. inte sådana förluster som beror på kursändringar eller misslyckade placeringar.

6. Klassificering av kunder

Enligt lagen om investeringstjänster ska den som tillhandahåller investeringstjänster klassificera sina kunder och informera kunden om dennes klassificering som icke-professionell kund, professionell kund eller godtagbar motpart. Lagen om investeringstjänster innehåller detaljerade bestämmelser om de faktorer som påverkar klassificeringen. Klassificeringen av kunden påverkar investerarskyddets omfattning.

Icke-professionella kunder omfattas av det mest omfattande investerarskyddet. I kapitalförvaltning och investeringsrådgivning kan kunden bara klassificeras som icke-professionell eller professionell kund.

Enligt lagen kan kunden skriftligen begära att dennes kundklassificering ändras.

Investerarskyddet för professionella kunder är mera begränsat än för icke-professionella kunder och professionella kunder skyddas inte av Ersättningsfonden för investerare. På professionella

kunder tillämpas inte heller alla utredningspliktsmetoder som tjänsteleverantören iakttar.

7. Intressekonflikter och metoder för att identifiera och förebygga intressekonflikter

Med intressekonflikt avses en exceptionell situation som hänför sig till erbjudande av investerings- eller sidotjänster, t.ex. mellan kunden och tjänsteleverantören, som kan omfatta en signifikant risk som berör kundens intressen. Intressekonflikt kan även uppstå mellan tjänsteleverantörens personal och en kund eller mellan två kunder.

LokalTapiola Kapitalförvaltning tillhandahåller investeringstjänster även för bolagen som hör till LokalTapiola-gruppen. Tillhandahållandet av investeringstjänster för bolagen i LokalTapiola-gruppen och andra kunder kan orsaka intressekonflikter mellan LokalTapiola Kapitalförvaltningskoncernen och dess kunder eller mellan kunderna. Vi vidtar nu lämpliga åtgärder för att förebygga sådana konflikter.

För att undvika intressekonflikter använder LokalTapiola Kapitalförvaltning metoderna nedan i sin verksamhet.

Särskild uppmärksamhet fästs vid att identifiera och förebygga intressekonflikter i investeringsrådgivningen och kapitalförvaltningen som LokalTapiola Kapitalförvaltning tillhandahåller.

Åtgärder för att förhindra intressekonflikter:

- Principer för belöning av ledningen och personalen i LokalTapiola-gruppen uppgörs så att dessa uppmuntrar till hållbar affärsverksamhet, jämlik behandling av kunder och undvikande av intressekonflikter.
- I LokalTapiola-gruppen är olika verksamheter fysiskt separerade och dessutom är behörigheterna till system begränsade mellan olika verksamheter.
- Affärer som personalen och personalens närmaste krets gör, sker enligt fastställda handelsregler.
- Det finns separata anvisningar för personalens och ledningens bisysslor.
- Det övervakas regelbundet att reglerna och principerna följs.

Eventuella intressekonflikter förebyggs bl.a. med instruktioner och utbildning samt genom att organisationen följer sekretessreglerna.

LokalTapiola har interna regler för jäv enligt vilka en tjänsteman inte får handlägga ett ärende där tjänstemannen själv eller dennes anhöriga är delaktiga.

Om en intressekonflikt emellertid inte kan undvikas, informeras kunden om situationens karaktär och om orsaken till att situationen uppstått innan affären genomförs. Kunden överväger själv om denne vill att affären genomförs trots intressekonflikten. Vid intressekonflikt kan tjänsteleverantören vägra erbjuda investeringstjänster.

Verksamhetsprinciperna och deras tidsenlighet kontrolleras regelbundet, minst en gång om året. På begäran kan kunden i samband med erbjudandet av investeringstjänster få detaljerad information om hantering av intressekonflikter i anslutning till erbjudandet av tjänsten i fråga.

Eventuella intressekonflikter i placeringstjänsterna ansluter sig till exempel till att LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder placeringstjänster till sina kunder, vars objekt är de fonder som förvaltas av bolagen som hör till LokalTapiola kapitalförvaltningskoncernen och förvaltningsavgifterna som betalas för dessa fonder påverkar koncernens resultat. LokalTapiola Kapitalförvaltning fungerar dessutom som kapitalförvaltare för en del av fonderna och deltar i utvecklingen av dessa fonder.

8. Incitament

Med incitament avses betalningar, provisioner och övriga förmåner som LokalTapiola Kapitalförvaltning får från tredje part (från någon annan än från en kund) eller betalas till denne i samband med att investeringstjänsten erbjuds. Incitament kommer från parter utanför LokalTapiola Kapitalförvaltning eller betalas till utomstående parter. Den tredje parten kan vara ett bolag som ingår i LokalTapiola-gruppen, en annan marknadspart (t.ex. ett fondbolag) eller en utomstående tjänsteleverantör.

Arvoden och avgifter i anslutning till tillhållande av investeringstjänster såsom handelskostnader och bytesavgifter, clearings- och förvarsavgifter samt skatter som grundar sig på lagstiftningen är inte incitament.

Syftet med incitament är att förbättra kvaliteten på tjänsten som erbjuds till kunden och med dem kan man bland annat producera tjänster av högre kvalitet till kunderna med hjälp av en mer högklassig rapportering, nättjänst, kundskötsel och ett bredare nätverk av tjänster. Mottagande och betalning av incitament får inte vara till skada för värdepappersföretagets skyldighet att agera öppet, jämlikt, professionellt och i enlighet med kundens intresse.

LokalTapiola Kapitalförvaltning rapporterar i efterhand till kunden eurobeloppet av avgifter och andra arvoden som mottagits. Incitament som grundar sig på distributionen är av sin natur fortlöpande incitament och de betalas så länge det finns kapital placerat i fonden.

I samband med erbjudandet av kapitalförvaltning kan LokalTapiola Kapitalförvaltning avtala med fondbolaget eller fondföretaget om arrangemang för återbetalning av förvaltningsavgiften för placeringsobjekt. Förvaltningsavgiftsbeloppet som återbetalas och återbetalningsgrunderna varierar beroende på fondbolag bl.a. utifrån fondtyp och placerade tillgångar. Om fondbolaget återbetalar förvaltningsavgift till LokalTapiola Kapitalförvaltning, betalar LokalTapiola Kapitalförvaltning återbetalningen av förvaltningsavgiften till sin kund. LokalTapiola Kapitalförvaltning kan även avtala att fondbolaget återbetalar förvaltningsavgiften direkt till LokalTapiola Kapitalförvaltnings kund. Till den delen LokalTapiola Kapitalförvaltning får av fondbolaget distributionsarvode för kapitalförvaltningskundernas placeringar, betalar LokalTapiola Kapitalförvaltning det mottagna distributionsarvodet till sina kapitalförvaltningskunder.

LokalTapiola Kapitalförvaltning rapporterar i efterhand till kunden om avgifter och andra arvoden som mottagits.

LokalTapiola Kapitalförvaltning kan till ett bolag som ingår i LokalTapiola-gruppen betala ett engångsarvode för kundanskaffning. Arvodet kan vara en fast summa i euro (50 euro). Utöver det fasta arvodet eller om en viss placeringssumma överskrider, kan ett fast arvode betalas för den förverkligade investeringen. Arvodet är högst 280 euro. Betalning av arvode till bolag i LokalTapiola-gruppen orsakar inte kostnader för kunden.

LokalTapiola Kapitalförvaltning kan motta och erbjuda samarbetspartners andra icke-ekonomiska förmåner förutsatt att förmånerna är ringa till sin natur. Ringa icke-ekonomiska förmåner är till exempel utbildning eller seminarier och till dem anknytande traktering enligt rimlig gästvänlighet.

9. Förvaring av kundtillgångar

Kapitalförvaltningskundernas tillgångar i LokalTapiola Kapitalförvaltning förvaras hos en av LokalTapiola Kapitalförvaltning vald tredje part (förvarare) på ett värdeandelskonto som öppnats i kundens namn, bankkonto eller ett konto för kundtillgångar som kan vara ett bank- eller förvaringskonto i LokalTapiola Kapitalförvaltnings namn.

Kapitalförvaltningskundernas utländska finansiella instrument kan förvaras på ett gemensamt konto och registreras enligt allmän praxis i LokalTapiola Kapitalförvaltnings eller tredje partens namn. Därför är det oftast inte möjligt för en enstaka investerare att delta i ett utländskt bolags bolagsstämma. Vid förvaring på ett gemensamt konto finns en risk för att kundens tillgångar blandas med den tredje partens eller de andra investerarnas tillgångar.

Kundens finansiella instrument eller tillgångar kan förvaras på sådana konton på vilka lagstiftningen i en annan stat än i Finland lämpar sig eller alternativt är det möjligt att man enligt den nationella lagstiftningen för förvararen i fråga inte individuellt kan skilja kundens finansiella instrument från förvararens egna finansiella instrument. Då kan kundens rättigheter och risker i anslutning till finansiella instrument eller tillgångar i fråga variera enligt lagen som tillämpas i staten i fråga. Dessutom kan ägande och växling av utländska finansiella instrument vara förknippat med från finska finansiella instrument avvikande politiska, ekonomiska, juridiska, skattemässiga och andra oförutsebara risker, som lämnar på kundens ansvar. Om det finansiella instrumentets hemland och därmed även underförvararens hemort ligger utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet kan kundens rättigheter till det finansiella instrumentet vara annorlunda.

Fondandelar i finländska placeringsfonder och specialplaceringsfonder som LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar registreras i kundens namn i fondandelsregistret som upprätthålls av fondbolaget/AIF-förvaltaren.

Vad gäller utländska samarbetspartners placeringsfonder som LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar så förvaras de av kunderna ägda fondandelarna i ett utländskt fondbolag på kundernas vägnar i LokalTapiola Kapitalförvaltnings namn.

Tillgångarna som i LokalTapiola Kapitalförvaltnings namn förvaras på kundernas vägnar, förvaras avskilda från LokalTapiola Kapitalförvaltnings egna tillgångar. LokalTapiola Kapitalförvaltning har i LokalTapiola Kapitalförvaltnings system kundspecifika värdepapperskonton över utländska ägare av fondandelar. Med värdepapperskonto avses LokalTapiola Kapitalförvaltnings underliggande bokföring över hur ägandet av fonderna fördelas mellan LokalTapiola Kapitalförvaltnings kunder. LokalTapiola Kapitalförvaltning har även sidobokföring över hur kundernas kontanta medel som finns på kundmedelskonto (bankkonto) fördelas mellan kunderna

LokalTapiola Kapitalförvaltning iakttar omsorgsfullhet när bolaget väljer de tredje parterna som erbjuder förvaringstjänster. LokalTapiola Kapitalförvaltning har inte ansvar för tredje partens åtgärder, försummelse eller följder som kunden orsakas av tredje partens insolvens.

10. Kostnader och debiteringar

Kapitalförvaltningsavgiften avtalas separat med respektive kund och debiteras med en faktura i euro. Utöver kapitalförvaltningsavgiften

betalar kunden kommissionsavgifter för värdepappershandel i anslutning till kapitalförvaltningstjänsten och eventuella skatter i anslutning till handeln samt förvars- och clearingavgifter för värdepapper. Kommissionsavgifter för värdepappershandel som hänför sig till kapitalförvaltnings-tjänster debiteras direkt från kunden i samband med handeln.

Kapitalförvaltningstjänsten är mervärdesskattepliktig och skatten adderas till kundens faktura. Om kundens hemort är utomlands ansvarar kunden själv för betalning av mervärdesskatt enligt beskattningslandet.

Avgifter och arvoden för fonder som LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar hittar du i fondprospektet för respektive fond eller i annat material som lämnats till kunden på förhand. Fondinvestering kan innebära tecknings-, inlösen- och bytesavgifter samt förvaltningsavgifter.

Uppgifterna om kostnaderna och debiteringarna framgår av rapporterna som kunden tillställs regelbundet.

11. Inspelning av samtal, elektroniska meddelanden och diskussioner och kundkommunikation

För att verifiera order spelar LokalTapiola Kapitalförvaltning in samtal med kunden och sparar elektroniska meddelanden. Inspelningarna används utöver för att verifiera order också för att utveckla kundtjänsten, för riskhanteringsrelaterade ändamål och för att lösa eventuella tvister.

LokalTapiola Kapitalförvaltning dokumenterar dessutom diskussioner som i anslutning till kundens order förts ansikte mot ansikte.

Kunden har rätt att begära en kopia av telefonsamtalen, sparade meddelanden och diskussioner.

Kommunikationen mellan LokalTapiola Kapitalförvaltning och kunden kan ske ansikte mot ansikte, per telefon, skriftligt eller elektroniskt i LokalTapiola Kapitalförvaltnings digitala tjänster.

12. Behandling av personuppgifter

LokalTapiola Kapitalförvaltning tar hand om förverkligandet av kundernas integritetsskydd och hanterar personuppgifterna enligt lag samt god sed för informations- och datahantering. Personuppgifterna hanteras i LokalTapiola för att erbjuda produkter och tjänster samt sköta kundrelationen och för marknadsföring som riktas till kunderna. Uppgifterna kan till exempel användas för att utreda om kunden är föremål för sanktioner som LokalTapiola Kapitalförvaltning följer samt för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt och finansiering av terrorism samt för

att inleda undersökning av penningtvätt eller finansiering av terrorism och det brott genom vilket de tillgångar eller den vinning av brott har erhållits som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

I dataskyddsbeskrivningen berättar vi om personuppgifterna som behandlas, om hanteringen av dem och om rättigheterna för den registrerade. Du kan bekanta dig med behandlingen av personuppgifter och dataskyddsbeskrivningarna för LokalTapiola-gruppens kundregister och Kapitalförvaltning på LokalTapiolas webbplats på adressen www.lahitapiola.fi/henkilotietojenkasittely. Dataskyddsbeskrivningar kan även fås per post eller e-post via adressen tietosuoja@lahitapiola.fi.

13. Bedömning av lämplighet och ändamålsenlighet

När LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder investeringsrådgivning eller kapitalförvaltning, begär bolaget av kunden uppgifter om kundens investeringserfarenhet och -kunskaper, ekonomiska situation inklusive förmåga att bära förlust samt om investeringsmål inklusive riskgränsen för att bolaget ska kunna rekommendera lämpliga investeringstjänster och finansiella instrument för kunden speciellt i enlighet med kundens riskgräns och förmåga att bära förlust. Uppgifterna begärs eftersom lagen förpliktar att man före kapitalförvaltning eller investeringsrådgivning erbjuds ska bedöma om investeringstjänsten eller det finansiella instrumentet är lämpligt för kunden. Bedömningen av lämpligheten görs på basis av uppgifterna som kunden gett. Kunden svarar för att uppgifterna som denne gett är korrekta.

När LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar en order som gäller ett finansiellt instrument som getts på kundens initiativ, är LokalTapiola Kapitalförvaltning inte skyldig att bedöma om det finansiella instrumentet är ändamålsenligt för kunden när ordern gäller enkla finansiella instrument som avses i lagstiftningen, t.ex. placeringsfonder. En förteckning över de enkla finansiella instrumenten är tillgänglig på LokalTapiola Kapitalförvaltning.

När LokalTapiola Kapitalförvaltning förmedlar kundens order vars föremål är finansiella instrument enligt lagstiftningen (bl.a. specialplaceringsfonder och andra alternativa investeringsfonder) görs för kunden en bedömning av ändamålsenligheten eller lämpligheten före ordern tas emot.

Bedömningen av ändamålsenligheten görs på basis av uppgifterna som kunden gett. Kunden svarar för att uppgifterna som denne gett är korrekta. Om uppgifterna som kunden gett är otillräckliga kan LokalTapiola Kapitalförvaltning inte

bedöma om det finansiella instrumentet är ändamålsenligt för kunden. Om kunden trots det vill ge ordern måste kunden beakta att LokalTapiola Kapitalförvaltning inte har haft möjlighet att bedöma om kunden har tillräcklig kännedom om och erfarenhet av riskerna med det finansiella instrumentet eller den investeringstjänst som erbjudits.

14. Beaktande av hållbarhetsrisker och huvudsakliga skadliga hållbarhets-effekter i kapitalförvaltningen och placeringsrådgivningen

Med hållbarhetsrisk avses en händelse eller omständighet i anknytning till miljön, samhället eller styrningen som, om den förverkligas, kan ha en signifikant negativ inverkan på placeringsvärde. Sådana händelser kan till exempel vara fysiska risker orsakade av extrema väderfenomen eller omställningsrisker för placeringsobjektens verksamhet till följd av ändringar av lagstiftningen.

I verksamheten som kapitalförvaltare inkluderar LokalTapiola Kapitalförvaltning i de placeringsobjektsspecifika hållbarhetsanalyserna en bedömning av väsentliga skadliga hållbarhetsrisker på placeringsbesluten och deras effekter för respektive tillgångsklass och placeringsmodell på ett lämpligt sätt. Närmare information om bedömningen av hållbarhetsrisker finns i LokalTapiola Kapitalförvaltnings principer för hållbara placeringar.

När LokalTapiola Kapitalförvaltning erbjuder placeringsrådgivning beaktar bolaget hållbarhetsrisker via produktutbudet som erbjuds. Investeringsrådgivning ges endast i anknytning till kapitalförvaltningskoncernens fonder, vilka är väl kända och i vars investeringsbeslut hållbarhetsriskerna beaktas. Information om hur hållbarhetsrisker beaktas i investeringsverksamheten för respektive fond finns i fondprospektet och hur hållbarhetsriskerna bedöms inverka på fondens avkastning. Hållbarhetsriskerna beaktas dessutom i investeringsrådgivningen och i försäkringsrådgivningen, som erbjuds av försäkringsförmedlare hos LokalTapiola Ömsesidigt Livförsäkringsbolag, genom att kartlägga kundens hållbarhetspreferenser. Med hållbarhetspreferenser avses kundens val av om det i rekommendationen som ges till kunden ska ingå produkter som förbundet sig att investera ett visst minimibelopp i produkter som investerar i miljömässigt hållbara objekt enligt EU:s taxonomiklassificering, i produkter som förbundet sig att investera ett visst minimibelopp i hållbara investeringsobjekt enligt EU:s förordning om hållbarhetsrelaterade upplysningar eller i produkter i vilka huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas. Kunden

kan också själv påverka placeringsobjektets hållbarhetsfaktorer genom att från de rekommenderade placeringsobjekten och utöver de andra egenskaperna välja placeringsobjekt som främjar egenskaper i anknytning till miljön eller samhället såvida sådana erbjuds. I placeringsrådgivningen som erbjuds till institutionella kunder beaktar LokalTapiola Kapitalförvaltning förutsättningar och begränsningar för hållbara placeringar utifrån kundens placeringsplan om kunden ger sin placeringsplan till LokalTapiola Kapitalförvaltning före placeringsrådgivningen erbjuds.

Med huvudsakliga skadliga hållbarhetseffekter avses negativa effekter placeringsbeslut eventuellt har direkt eller indirekt på miljön, samhället eller sociala faktorer.

I verksamheten som kapitalförvaltare inkluderar LokalTapiola Kapitalförvaltning i hållbarhetsanalyserna av placeringsobjekten en bedömning av väsentliga skadliga hållbarhetseffekter på placeringsbesluten för respektive tillgångsklass och på ett lämpligt sätt för placeringsmodellen. LokalTapiola Kapitalförvaltning beaktar placeringsbeslutens huvudsakliga skadliga hållbarhetseffekter när placeringsobjektet är en aktie eller ett företags skuldebrev. Negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas dock inte i statsobligationsinvesteringar. Vad gäller LokalTapiolas kombinationsfonder så beaktas inte skadliga hållbarhetseffekter eftersom det inte alltid finns tillräckligt med information om placeringsobjekten i målfonderna. LokalTapiola Kapitalförvaltning bedömer dock de valda fondpartners förmåga att beakta hållbarhetsskador i sina placeringsprocesser. Vad gäller fonderna som är placeringsobjekt i kapitalförvaltningen beaktas de huvudsakliga skadliga effekterna på hållbarhetsfaktorer till den del placeringsobjektet är en sådan LokalTapiola-fond i vars placeringsverksamhet huvudsakliga skadliga effekter på hållbarhetsfaktorer beaktas. Huvudsakliga negativa konsekvenser för hållbar utveckling beaktas i investerings- och försäkringsrådgivningen genom att kunden bestämmer om rekommendationen som ges till kunden enbart ska innehålla produkter i vars investeringsverksamhet dessa beaktats.

15. Kundrådgivning och avgörande av meningsskiljaktigheter

Vid frågor om tjänsten eller avtalet som gäller tjänsten ska kunden alltid i första hand kontakta sin egen kontaktperson. Kunden ska utan dröjsmål meddela LokalTapiola Kapitalförvaltning om fel som hänför sig till tjänsten samt om sitt eventuella krav som hänför sig till felet. Vi rekommenderar att kunden sparar eller arkiverar alla avtalshandlingar och övrigt material som kunden får under kundrelationen.

Ifall det mellan LokalTapiola Kapitalförvaltning och kunden uppstår meningsskiljaktigheter som gäller avtalet eller investeringstjänsten, vilka inte avgörs i förhandlingar mellan avtalsparterna, kan kunden vända sig till LokalTapiolas Kundmedlingsbyrå. Kundmedlingsbyrån är LokalTapiolas interna kanal för sökande av ändring och den handlägger ärenden som gäller investeringstjänster och livförsäkringar samt frivilliga skadeförsäkringar. Kunder kan även be Försäkrings- och finansrådgivningen (FINE) om hjälp i att utreda ärendet eller föra ärendet för att avgöras i investeringsnämnden. Vid avgörande av tvister tillämpas Finlands lag.

16. Information om finansiella instrument och risker i anslutning till dem

Kunden ska beakta att kunden själv bär risken för ändringar i investeringsobjektens värde. Före kunden fattar ett investeringsbeslut ska denne omsorgsfullt sätta sig in i de handlingar som gäller det finansiella instrumentet, instrumentets egenskaper och anknytande skyldigheter så att kunden kan förstå de risker som hänför sig till instrumentet samt eventuella inverkan på dennes ekonomiska ställning. En kund ska noga överväga om ett finansiellt instrument är lämpligt för det tilltänkta syftet också när omständigheterna ändrar.

Kunden ska dessutom omsorgsfullt sätta sig in i de villkor för tjänsten som denne får, de finansiella instrument som denne valt och de risker som dessa omfattar, de bekräftelser som kunden fått, rapporter och övriga meddelanden.

I denna handling ges en allmän beskrivning av de finansiella instrument som används vid investeringstjänster och risker i anslutning till dem. Beskrivningen är på inget vis uttömmande och den omfattar inte alla risker med de finansiella instrument som beskrivits. Hur lämpligt ett finansiellt instrument är ska alltid bedömas kundspecifikt.

Aktier

En aktie är ett aktierelaterat värdepapper som ett aktiebolag emitterat. Värdet på en aktie baserar sig på den vid respektive tidpunkt rådande uppfattningen om värdet på det aktiebolag som emitterat aktien. En aktieplacering ger också i regel rätt till den dividend bolaget betalar.

Noterade aktier dvs. sk. börsnoterade aktier är aktier med vilka handel bedrivs på en reglerad marknad (börs eller motsvarande handelssystem) eller en multilateral handelsplattform.

Onoterade aktier är aktier med vilka handel inte bedrivs på en reglerad marknad eller en multilateral handelsplattform.

Riskerna vid aktieinvesteringar är risken för fluktuationer i priset på aktierna (marknadsrisk), risken för val av investeringstillgång (aktierisk) och den risk som hänför sig till handelns omfattning (likviditetsrisk). Börsnoterade aktier är i regel likvida aktier och likviditeten för onoterade aktier är svag varvid investeringen kan vara svår att sälja eller försäljningen kan tidsmässigt ta längre tid i en exceptionell marknadssituation.

Fluktuationer i aktiepriset beror på den allmänna utvecklingen på marknaderna och uppgifterna om de faktorer som påverkar emittentens framgång. Vid aktieplaceringar kan hela det kapital som placerats gå förlorat om emittenten går i konkurs. Aktierna är därmed inte kapitalskyddade investeringar. På risken inverkar allmänt också bl.a. emittentens bransch, lagreformer och antalet aktier som emitterats och innehavs fördelningen. Värdet på aktier som noterats i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Placeringar i aktier på tillväxtmarknader kan betraktas som mera riskfyllda än andra aktieplaceringar eftersom en vacklande verksamhetsmiljö och lagstiftning, politiska risker, kraftiga fluktuationer i valutakurser, motpartsrisker och lägre likviditet på aktiemarknaden är typiska för dessa marknader. Viktigheten med diversifiering betonas i aktieinvesteringar tidsmässigt, per bransch och geografiskt.

När aktiemarknaderna stiger, stiger i regel värdet på en enskild aktie men de bolagsspecifika negativa faktorerna kan ha en motsatt effekt på aktiens värde. När marknaden sjunker, sjunker i regel också kurserna för enskilda aktier. Denna effekt kan lindras genom bolagsspecifik, sektorspecifik eller geografisk diversifiering. Likviditeten för aktierna för bolag som har mindre marknadsvärde kan orsaka oförutsedda kursrörelser om trycket att sälja eller köpa överstiger den sedvanliga efterfrågan och utbudet. Köp- och säljaxeln för mindre bolag i börserna är också ofta bredare än hos stora bolag som har aktier med större omsättning.

Med aktier likställs också tecknings- och optionsrätter som ger rätt till att teckna aktier i det bolag som emitterat dem. Priset på teckningsrätter eller optionsrätter beror på hur priset på emittentens aktie utvecklas samt dessutom på lösenpriset för optionsrätten, aktiens volatilitet, räntenivån och optionsrättens återstående löptid. Teckningsrätternas och optionsrätternas volatilitet är högre än den underliggande aktien på grund av att det uppbundna kapitalet är mindre (s.k. hävstångseffekt).

Investeraren måste för börshandeln betala de handelskostnader som tjänsteleverantören fastställer. I aktieplaceringar ingår i regel inget krav på säkerhet.

Penningmarknadsinstrument

Som penningmarknadsinstrument räknas statskuldförbindelser, bankcertifikat, företagscertifikat, kommuncertifikat och ECP (Euro Commercial Paper).

Korta penningmarknadsplaceringar är i regel s.k. nollräntecertifikat (diskontopapper) där emittenten till innehavaren betalar det nominella värdet den förfallodag som antecknats i certifikatet. Avtalens maturitet är normalt 1–12 månader. Emittentens kreditrisk är signifikant i placeringen.

Avkastningen på penningmarknadsplaceringar med nollränta består av skillnaden mellan anskaffningspriset och det nominella värdet (eller återköpsvärdet). Anskaffningspriset och återköpsvärdet beräknas genom att diskontera det nominella värdet med den räntesats som noteras för ifrågakvarande period från affärens valuteringsdag till dess förfallodag. Vid behov kan ett avtal säljas på eftermarknaden. Ett återköp sker till marknadspriset vid inköpstidpunkten.

Risken med penningmarknadsinstrument, liksom med andra ränteinstrument, är tudelad. Den ena delen är den risk som beror på räntefluktuationer och instrumentets maturitet (ränterisk) och den andra delen är den risk som hänför sig till emittentens/insättningsmottagarens betalningsförmåga (kreditrisk). Kreditriskens betydelse är stor i ränteinstrument där emittenten har lågt kreditbetyg (likviditetsrisk).

Fluktuation i investeringens pris (volatilitet) är i regel måttlig och utgångspunkten är att instrumenten som investeringar är gynnsamma i en osäker marknadssituation. I positiva marknadsförhållanden avkastar penningmarknadsinstrumenten mindre än de riskfyllda instrumenten. Risker i penningmarknadsinstrumenten är i regel ganska måttliga på grund av investeringens korta löptid. Penningmarknadsinvesteringar innehåller ingen hävstångseffekt eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. Penningmarknadsinstrumenten kan i regel säljas relativt lätt på eftermarknaderna och till dem ansluter sig inga krav på säkerhet.

Obligationslån

Obligationslånen är instrument som baserar sig på kassaflödet och deras värde bestäms på basis av nuvärdet på kassaflödena. Alla kassaflöden på ett obligationslån med fast ränta är kända men kassaflödet på ett obligationslån med rörlig ränta beror på räntefluktuationerna. Kassaflödet bildas av kupongränta och återbetalning av lånets kapital. Då bestäms värdet på obligationslånet enligt det avkastningskrav som råder på marknaderna, dvs. enligt diskontoräntan.

Ett obligationslån kan emitteras t.ex. av stat, kommun, företag eller försäkringsbolag och finansiellt institut. Grunderna för fastställandet av avkastningen på de obligationslån som emitteras bestäms i villkoren för respektive lån. Avkastningen kan också påverkas av emissionskursen och ett eventuellt teckningsarvode.

De vanligaste riskerna med obligationslån är ränterisk och kreditrisk. Med ränterisk avses risken för räntefluktuationer. Om räntenivån stiger, sjunker obligationslånets försäljningsvärde på eftermarknaden och om räntenivån sjunker, ökar värdet. Obligationslån har även en kreditrisk, dvs. en risk att emittenten inte klarar av att betala ränta eller återbetala kapitalet i enlighet med villkoren för obligationen. Med avvecklingsrisk avses den förlustrisk som uppkommer mellan parterna i samband med betalningar och leveranser ifall motparten inte klarar av att fullgöra sina förpliktelser. Det kan hända att lånet inte får en fortlöpande daglig eftermarknad under löptiden. Om en investerare vill sälja sin investering före lånets förfallodag, kan obligationens marknadspris vid ifrågavarande tidpunkt vara lägre eller högre än det kapital som placerats. Utöver ovannämnda ingår eftermarknads- och likviditetsrisk i obligationslånen. Investeraren eller emittenten kan på de sätt som nämns i de lånespecifika villkoren ha rätt att yrka på att lånet återbetalas i förtid. Utländska obligationslån kan också ha en valutakursrisk.

Fluktuationen i investeringens pris (volatilitet) är i regel måttlig. Värdet på obligationslån sjunker när räntenivån och kreditriskpremien stiger. Utgångspunkten är att obligationslånen är gynnsamma som investeringar i en miljö av låg tillväxt och inflation. I positiva marknadsförhållanden stiger avkastningskravet på obligationslån såsom på statsobligationer och värdet på statsobligationer sjunker. I negativa marknadssituationer ökar efterfrågan på statsobligationer, avkastningskravet sjunker och priset på obligationer stiger. I positiva marknadssituationer minskar riskpremierna för företagsobligationer i regel och obligationernas värde stiger ifall den underliggande räntenivån inte stiger. I negativa marknadssituationer stiger riskpremier för företagsobligationer och obligationernas värde sjunker ifall den underliggande räntenivån inte sjunker. Obligationslånen innehåller ingen hävstångseffekt eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. Riskerna i obligationslånen är i regel lite större jämfört med penningmarknadsinstrumenten på grund av investeringens längre löptid. Obligationslånen kan i regel säljas relativt lätt på eftermarknaderna och till dem ansluter sig inga krav på säkerhet.

Ett strukturerat obligationslån med kapitalgaranti är ett lån där investeraren på förfallodagen återfår minst lånets nominella kapital. Om lånet säljs före förfallodagen, kan investeraren förlora kapital. Under löptiden inverkar både räntenivån och värdeförändringen i den underliggande tillgången på marknadsvärdet på ett strukturerat obligationslån med kapitalgaranti. Avkastningen på ett strukturerat obligationslån med kapitalgaranti beror på utvecklingen hos den underliggande tillgången som valts. Den underliggande tillgången kan vara en ränta, en valuta, ett index, en aktie, en kreditrisk, en råvara, en kombination av de föregående eller någon annan underliggande tillgång som bestäms närmare i lånevillkoren. Värdet på den underliggande tillgången kan öka eller minska under löptiden. Till kapitalskyddade strukturerade obligationslån ansluter sig likviditetsrisk och emittentrisk. I synnerhet en ändring av villkoren för ett icke standardiserat derivatinstrument, ett upphävande av avtalet under avtalsperioden eller ett överlåtande av rättigheter och skyldigheter till tredje part kan ta tid och orsaka kostnader. Fluktuationen i priset på ett kapitalskyddat strukturerat obligationslån kan vara stor och eftermarknadslikviditeten kan vara svag. I positiva marknadsförhållanden stiger värdet på ett kapitalskyddat strukturerat obligationslån om värdet på den underliggande tillgången stiger. I negativa marknadsförhållanden sjunker värdet på obligationen om värdet på den underliggande tillgången sjunker. Till kapitalskyddade strukturerade obligationslån ansluter sig i regel ingen hävstångseffekt. Till kapitalskyddade strukturerade obligationslån ansluter sig inte krav på säkerhet.

Ett debenturlån är ett obligationslån som vid emittentens konkurs har sämre förmånsrätt än emittentens övriga förbindelser. På grund av att risken är större och likviditeten är mindre än vid vanliga lån betalas i regel en bättre ränta på debenturlån än på andra obligationslån.

Debenturlånets prisfluktuation är typiskt större än obligationslånets och investeringens värde sjunker mera i osäkra marknadssituationer. I positiva marknadsförhållanden stiger priset på debenturlån och i negativa marknadsförhållanden sjunker priset på debenturlån. I en normal marknadssituation kan investeringen i regel säljas relativt lätt på eftermarknaderna. Debenturlånen innehåller ingen hävstångseffekt eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser och inte heller krav på säkerhet.

Ett konverteringslån är ett obligationslån där innehavaren har rätt att byta sina skuldebrev till emittentens aktier enligt ett bytesförhållande som avtalats på förhand. Kupongräntan är i regel lägre än den på marknaden rådande kreditriskmarginalen för emittenten.

Hävstångseffekt ingår i instrumentet eftersom innehavaren av konverteringslån har rätt att byta lånen till aktier enligt en på förhand avtalad kurs och på detta sätt få högre avkastningspotential än bara för en obligation. Ifall bytesrätten inte verkställs, kan investeraren ha investeringen ända till slutet av löptiden och samtidigt intjäna räntekomster. Konverteringslånets risk placerar sig mellan aktier och obligationslån. Likviditeten för konvertibla skuldebrev är svagare än för traditionella obligationslån. Konverteringslånen har inget krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. I positiva marknadsförhållanden stiger både kursen för den underliggande aktien och värdet på konverteringslånet. I negativa marknadsförhållanden sjunker både värdet på aktien och värdet på konverteringslånet.

Ett optionslån är ett masskuldebrevslån med rätt att köpa aktier i företaget som emitterat lånet vid en bestämd tidpunkt till ett bestämt pris. Man kan bedriva separat handel med lånet och optionen på eftermarknaden. Kupongröntan på ett optionslån är liksom kupongröntan på ett konverteringslån lägre än räntan på ett vanligt obligationslån eftersom en del av kupongröntan har använts för att köpa aktieoptionen.

I optionslånet ingår hävstångseffekt och till dess optionsandel kan speciellt hänföra sig stora prisfluktuationer. Optionslånets risk placerar sig mellan aktier och masskuldebrevslån. Likviditeten för optionslån är svagare än för traditionella masskuldebrevslån. Optionslånen har inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. I positiva marknadsförhållanden stiger både kursen för optionen och värdet på optionslånet. I negativa marknadsförhållanden sjunker både värdet på optionen och värdet på optionslånet.

Derivat

Derivatinstrumenten utgörs av optioner, terminer, futurer, swappar, kombinationer av dessa och/eller andra motsvarande instrument. Derivatinstrumenten kan vara standardiserade eller icke standardiserade (OTC-derivat).

Med ett derivatinstrument avses ett avtal vars värde kan bero på förändringar i avtalets underliggande tillgång, prisfluktuationer (volatiliteten), räntefluktuationer, avtalets förfallotid eller andra faktorer som påverkar värdet på derivatet. Den underliggande tillgången för ett derivatinstrument kan vara t.ex. en aktie, en valuta, en ränta, en råvara, en kreditrisk, ett index eller ett nyckeltal som beskriver prisutvecklingen för en sådan underliggande tillgång. Derivatinstrumentens giltighetstid varierar från mycket korta perioder till flera år.

Utöver värdeförändringar i den underliggande tillgången, dvs. marknadsrisken, kan derivatinstrumentens värde samt beloppet, tidpunkten och fullgörandet av avtalsparternas prestationsskyldigheter påverkas av bl.a. lagreformer samt risk för dröjsmål med betalning och kreditförlust om motparten blir insolvent.

Den slutliga avkastningen på ett derivatinstrument beror på utvecklingen hos den underliggande tillgång som valts. Avkastningen på derivatinstrument påverkas också av övriga faktorer som eventuellt anges i villkoren för avtalet samt kostnaderna för att ställa den säkerhet som eventuellt behövs. I synnerhet en ändring av villkoren för ett icke standardiserat derivatinstrument, ett upphävande av avtalet under avtalsperioden eller ett överlåtande av rättigheter och skyldigheter till tredje part kan ta tid och orsaka kostnader. Utgångspunkten är att en avtalsförpliktelse uppfylls genom att överlämna den underliggande tillgången eller genom att kontant betala avtalets värde på inlösningsdagen. Hävstångseffekt ansluter sig i regel till derivat.

Eftersom derivat är avtal som gäller en underliggande tillgång, inverkar riskerna med underliggande tillgångar som beskrivits ovan och de prisfluktuationer som beror på dem direkt på värdet på derivaten. Derivat är till sin karaktär mycket känsliga för prisförändringar. Hur dessa beteras i olika marknadssituationer varierar betydligt och är beroende av särdragen för respektive derivat och av den återstående förfallotiden. När förfalldagen närmar sig är prisfluktuationer för derivat i regel större om derivatens lösenpris är nära det dåvarande marknadspriset. Till illikvida derivat kan ansluta sig stora prissättnings- och likviditetsrisker. Derivatinstrument kan beroende på typ orsaka investeraren andra ekonomiska åtaganden eller förpliktelser än anskaffningsutgiften och anskaffningen kan vara anknuten till ett krav på säkerhet eller andra förpliktelser. Värdet på ett derivatinstrument kan ändra snabbt och kraftigt varvid ett eventuellt säkerhetsunderskott måste täckas med tilläggsäkerheter av en tredje part. Man kan också bli tvungen att realisera en säkerhet. Derivatens likviditet kan ha begränsningar. Värdet på derivat i främmande valuta påverkas också av valutakursförändringar. Med derivatinstrument kan man göra kombinationer. Villkoren för enskilda derivatinstrument kan vara sådana att vinst-/förlustmöjligheten kan bli mycket stor. I teorin kan förlustrisken i vissa strategier bli gränslös.

Placeringsfonder och specialplaceringsfonder

Förutom direkta placeringar i de finansiella instrument som beskrivits ovan och kombinationer av dem kan man även placera i instrumenten via fonder. En fond innehas av investerarna i proportion till ägda andelar. Det fondbolag som förvaltar fonden eller AIF-förvaltaren samlar privatpersoners och sammanslutningars tillgångar och placerar dem i flera olika värdepapper som bildar fonden. Fonden kan vara en placeringsfond som diversifierar placeringarna enligt lagen om placeringsfonder (UCITS-fond) eller en alternativ fond för vars placeringsverksamhet man inte i lagen har ställt krav på diversifiering (bl.a. specialplaceringsfonder är alternativa fonder).

Vid en indelning som grundar sig på vinstutdelning kan fonderna delas in i fonder som delar ut vinst årligen samt tillväxtfonder där vinsten ökar värdet på fondandelen. Samma fond kan ha både avkastnings- och tillväxtandelar. Fonderna som placerar i fastigheter har endast avkastningsandelar. Fonden placerar tillgångarna som fås från försäljningen av fondandelar enligt den placeringsstrategi som angetts i fondens stadgar.

Placeringsfondens eller specialplaceringsfondens stadgar bestämmer placeringspolicyn. Fondens stadgar beskriver målen och begränsningarna i fondens placeringsverksamhet. Placeringsfonderna kan enligt val av placeringsobjekt delas in i aktiefonder, blandfonder, långa räntefonder, medellånga räntefonder, och korta räntefonder och fastighetsfonder. Fondernas beteende i olika marknadssituationer samt deras prisvolatilitet varierar enligt den tillgångsklass som fonden placerar i enligt sina stadgar.

Fondbolaget måste lösa in fondandelarna av investeraren då denne kräver det. Från fondens tillgångar kan uppbärs avgifter som hänför sig till fondens verksamhet, till exempel förvaltningsavgifter och arvoden i anknytning till förvaring och förvaringsinstitut, vars storlek varierar beroende på fond. Provisionerna specificeras i fondprospektet. Utgångspunkten är att fonderna inte är kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att de beroende på deras risknivå förlorar en stor del av deras värde. Fondernas maximala förlust har dock alltid begränsats till det kapital som investerats. Till fonderna ansluter sig inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser.

Riskerna med en fond beror på fondens placeringsstrategi. Diversifiering av tillgångarna som placeras mellan flera av varandra oberoende placeringsobjekt minskar fondens totala risk i förhållande till ett enskilt placeringsobjekt (s.k. korrelationseffekt). Fonderna är i regel likvida dagligen men fondernas likviditet kan vara begränsad i fondens stadgar, t.ex. för att säkerställa fondandel-

sägarnas intresse vid exceptionella marknadslägen eller på grund av den investeringspolicy som fonden har. Dessutom kan inlösningar av andelar i specialplaceringsfonder vara möjliga mera sällan, under perioderna som fastställs i stadgarna, såsom månatligen eller kvartalsvis. Hävstångseffekt ansluter sig i regel inte till fonder.

Alternativa investeringar, inklusive AIF-fonder i kommanditbolagsform

Med alternativa investeringar avses i regel investeringar utanför etablerade fondklasser (penningmarknadsinstrument, maskuldebrev, aktier, derivat, warranter, placeringsfonder, ETF:er, ETP:er) såsom infrastrukturprojekt, fastighetsplaceringar och -fonder, kapitalfonder, onoterade bolag, nyttigheter och fonder med absolut avkastning, men det finns ingen entydig och uttömmande definition på dem. Alternativa investeringsobjekt har ofta friare placeringsmöjligheter än etablerade fondklasser och deras regleringsram kan avvika betydligt från det sedvanliga. Riskerna för alternativa investeringar avviker ofta från de traditionella investeringarna.

En AIF-fond i kommanditbolagsform (kb-fond) är i Finland i allmänhet ett tidsbestämt kommanditbolag, med en ansvarig bolagsman i aktiebolagsform. Investerarna är kommanditbolagets tysta bolagsmän, som nödvändigtvis inte kan inverka på fondens verksamhet med undantag av ett placeringsråd. För förvaltningen av Kb-fonden ansvarar förvaltningsbolaget. Bolagsordningen är stiftelseurkunden för kb och fondens verksamhet definieras mer detaljerat i fondavtalet som ingåtts mellan investerarna, fonden och den ansvariga bolagsmannen.

I kb-fonden görs en investeringsförbindelse, enligt vilken kapitalet gradvis förbinds enligt fondens behov. En investeringsförbindelse som investeraren ger är oåterkallelig. Begäran om kapital ska betalas med kort tidtabell oberoende av investerarens dåvarande ekonomiska ställning och påföljden av att ha försummat begäran om kapital är mycket strikt. Från tillgångarna i en fond debiteras de kostnader som hänför sig till fondens verksamhet såsom förvaltnings- och förvarsavgifter vars storlek varierar från fond till fond. Avgifterna specificeras i faktabladet.

Kb-fonden är i regel stängd efter att den på förhand bestämda medelanskaffningstiden gått ut eller när eftersträvat kapital har insamlats från investerarna som investeringsförbindelse. I en stängd fond kan i princip inte göras nya förbindelser. Fondernas verksamhetsperiod har vanligtvis fastställts på förhand. En typisk verksamhetsperiod är tio år och fondens verksamhetstid kan ofta även förlängas. Investerarens investering i kb-fonden är till sin karaktär illikvid. Investeringen kan i

allmänhet inte inlöses mitt under placeringstiden. Timingen eller beloppet av fördelningen av tillgångarna från fonden kan inte med säkerhet förutses. Om investeraren med samtycke från fondens ansvariga bolagsman kan sälja sina andelar i fonden under dess löptid, bär investeraren själv risken för att ingen köpare hittas eller att inget gängse pris fås för andelen.

Till kb-fondens investeringsverksamhet hänförs sig en risk att det placerade kapitalet förloras. Det finns inga förutbestämda investeringsobjekt och fonden och dess målfonder kan bli tvungen att konkurrera om tillbudsstående lämpliga investeringsmöjligheter. Eventuell knapp placeringsgrad kan inverka ogynnsamt på fondens totala avkastning. Förvaltningen av fondens investeringsverksamhet beror också på ett begränsat antal nyckelpersoner hos AIF-förvaltaren och personalförändringar kan påverka resultatet för fondens verksamhet. Samma kan gälla för kb-fondens målfonder.

Kb-fonden och beskattningsförfarandet för dess investeringar kan också lämna rum för tolkning och/eller ändras med tiden på ett skadligt sätt.

Alternativa investeringar ger i regel diversifieringsnytta i förhållande till traditionella tillgångsklasser (såsom aktier och ränteplaceringar). Avkastningsutvecklingen för alternativa tillgångsklasser kan väsentligt avvika från utvecklingen på aktie- och räntemarknaden. Med hjälp av alternativa investeringar kan man sträva efter tilläggsavkastning för och/eller förbättra diversifieringen av värdepappersportföljen eftersom avkastningen på alternativa investeringar inte är beroende av avkastningen på etablerade fondklasser.

Skillnaderna i avkastnings- och riskegenskaperna mellan alternativa investeringar kan vara stora. Produkter med lägre risknivå är i regel fastighetsplaceringar och infrastrukturprojekt vars kassaflöden och avkastningar är stabila tack vare konkreta fysiska objekt och kapital som bundits länge. Placeringens likviditet försvagas dock då kapital binds för en lång tid. Avkastnings- och riskegenskaperna för placeringar i kapitalfonder och noterade bolag kan jämföras med noterade aktier med högre risk vars likviditet är låg. För kapitalfonder och noterade bolag är risken i anslutning till prisfluktuationer och likviditet hög. I en del av alternativa investeringsprodukter drar man nytta av hävstångseffekten (t.ex. placeringsstrategier som förverkligas med futurer). Alternativa investeringar är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att de förlorar en stor del av sitt värde. Alternativa investeringars maximala förlust har dock alltid begränsats till det kapital som investerats.

Nyttigheter såsom råvaror och värdemetaller skapar inte kassaflöde för investeraren utan deras nytta grundar sig på förväntad värdeökning och inverkan som skyddar portföljen. Avkastningen på nyttigheter är inte kraftigt beroende av varandra eftersom de faktorer som påverkar deras prisbildning är olika. Risken för nyttigheternas prisfluktuation är hög. Olika nyttigheter kan dessutom ha mycket olik prisutveckling som kan ansluta sig till internationell efterfrågan, utbud eller väderleksförhållanden.

Verksamheten för fonder med absolut avkastning är ofta mindre reglerad än för andra fonder så de har möjlighet att ställa olika avkastnings- och riskmål. De kan effektivare än de traditionella fonderna använda derivatstrategier, skuldhävstång, blankning och olika swappar. Målsättningen för fonder med absolut avkastning med lägre risk är att uppnå stabil positiv avkastning oberoende av om aktie- eller ränte- eller fastighetsmarknaderna stiger eller sjunker. Fonder med absolut avkastning med högre risk eftersträvar däremot mycket hög avkastning genom betydligt högre risktagning. På grund av de komplicerade strategierna består de totala riskerna för fonder med absolut avkastning av flera risker (till exempel aktie-, ränte-, kredit-, derivat-, likviditets- och motpartsrisk) vars totala inverkan kan vara svår att uppskatta för investeraren.

I alternativa investeringar är likviditeten i regel lägre eller obefintlig.

ETF

ETF (Exchange Traded Fund) är en fond med vilken handel bedrivs på en reglerad marknad (börs eller motsvarande handelssystem) vars kursutveckling följer det valda indexet eller annan underliggande tillgång.

ETF-strukturer är olika och varierar per emittent. En ETF förvaltas och emitteras av en separat ETF-emittent som ofta är ett dotterbolag till en stor utländsk bank eller något annat företag som verkar på finansmarknaden och som bildats för det här syftet. Emittenten av en ETF köper med investerarens medel värdepapper som blir i ETF:ens ägo. Investerarna äger för sin del andelar i ETF:en i proportion till sina investeringar. ETF:ens tillgångar hålls åtskilda från ETF-emittentens egna tillgångar. Om emittenten blir insolvent till följd av konkurs eller någon annan orsak, blir ETF:ens tillgångar investerarnas egendom. ETF:ernas mål är att följa indexets utveckling. Typiska index är aktie- eller ränteindex. Vissa ETF:er har som mål att också följa ett valt index med en hävstångsmekanism, varvid ETF:en följer indexets utveckling,

men värdeförändringarna i ETF:en är till exempel dubbla eller tredubbla jämfört med värdeförändringarna i indexet. Målet för omvända ETF:er är att följa indexets utveckling omvänt, varvid en uppgång i indexets värde leder till att ETF:ens värde sjunker och en nedgång i indexets värde på motsvarande sätt leder till att ETF:ens värde stiger. ETF:er är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att en betydande del av kapitalet som investeras i dem förloras.

ETF:ers beteende i olika marknadssituationer varierar enligt det index som ETF:en är bundet till. Aktie-ETF:er stiger i regel när aktiemarknader uppnår positiva avkastningar och tvärtemot när kurserna faller. Ränte-ETF:er följer masslånens beteende i olika marknadssituationer. När den allmänna räntenivån sjunker stiger avkastningarna på ränte-ETF:erna och när räntenivån stiger kan avkastningarna på ränte-ETF:er vara negativa. I flera ETF:er kan väljas antingen avkastnings- eller tillväxtandelar av vilka avkastningsutvecklingen för tillväxtandelarna är jämnare tack vare influens dividenter och räntebetalningar.

Till ETF-handelns särdrag i Europa hör att stora investerare handlar med ETF:er även utanför börserna, på den s.k. OTC-marknaden (Over The Counter). I så fall gör t.ex. institutionella investerare ETF-transaktioner direkt med emittenten eller en s.k. marknadsgarant. Marknadsgaranten kan vara till exempel en bankirfirma som förbundet sig till att under börsernas öppettid erbjuda likviditet för ETF:en. Till ETF:er med mindre kapital eller som är bundna till mera sällsynta index kan på grund av små handelsvolymerna ansluta sig likviditetsrisk.

I praktiken har marknadsgaranten förbundet sig till att hålla ett visst antal ETF-andelar för både köp och försäljning. I de flesta fall är också den maximala skillnaden mellan köp- och säljbud avtalad på förhand. ETF-produkter kan allmänt taget byggas upp på två olika sätt: värdepappersbaserade (fysisk) eller derivatbaserade (syntetisk). Till dessa båda hänför sig en motpartsrisik (till exempel om stadgarna för de fysiska ETF-produkterna tillåter utlåning av aktier), men motpartsrisiken gäller speciellt de syntetiska ETF-produkterna och hänför sig till motpartens förmåga att uppfylla sina förpliktelser. Emittenten strävar efter att hantera den motpartsrisik som hänför sig till produkter med olika säkerhetskrav.

ETF:er kräver precis som andra börsnoterade finansiella instrument ett förvarskonto utöver vilket investeraren också måste betala de handelskostnader för ETF-affärer som tjänsteleverantören fastställt. Till ETF:er ansluter sig inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser.

ETC

ETC (Exchange Traded Commodity) är börsnoterade råvaror som man kan handla med på börserna liksom med aktier. ETC:ers kursutveckling följer priset på t.ex. en råvara eller en råvarukorg som utgör underliggande tillgång. Om ETC består av råvaruderivat, påverkar också de s.k. rullande vinsterna eller förlusterna investerarens totala avkastning. Med rullning avses att ETC:n säljer en råvarufutur som förfaller och i stället köper en råvarufutur med en förfalldag som infaller senare.

Riskerna med ETC:er består av bl.a. marknads-, kredit-, valuta- och motpartsrisken. Marknadsrisiken hänför sig till den underliggande tillgångens prisutveckling. Kapitalet kan minska eller i teorin gå helt förlorat, om priset på den råvara eller råvarukorg som utgör underliggande tillgång för ETC sjunker. Beroende på placeringsstrategin kan prisförändringen för vissa ETC:er vara större än prisförändringen för den underliggande tillgången. Kreditrisiken hänför sig till emittentens återbetalningsförmåga. Valutakursrisiken måste beaktas i fråga om den underliggande tillgångens valuta och noteringsvalutan. ETC:er är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att en betydande del av kapitalet som investeras i dem förloras. Motpartsrisiken gäller speciellt ETC-produkter som består av derivat och riktar sig till motpartens förmåga att uppfylla sina förpliktelser. Emittenten strävar efter att hantera den motpartsrisik som hänför sig till produkter med olika säkerhetskrav.

Prisvolatiliteten i anslutning till ETC:er kan vara hög och till dessa kan ansluta sig hävstångseffekt. ETC:er är inte kapitalskyddade vilket innebär att det är möjligt att de förlorar en stor del av sitt värde. ETC:ernas maximala förlust har dock alltid begränsats till det kapital som investerats. ETC:er kräver precis som andra börsnoterade finansiella instrument ett förvarskonto utöver vilket investeraren också måste betala de handelskostnader för ETC-affärer som tjänsteleverantören fastställt.

Omvända ETC:er är strukturer där kursutvecklingen på dagsplanet omvänt följer målmarknaden eller den underliggande tillgången. En ökning av indexets värde leder till en sänkning av värdet på ETC:en och på motsvarande sätt en sänkning av indexets värde leder till en höjning av värdet på ETC:en.

ETN

ETN-produkter (Exchange Traded Note) är börshandlade värdepapper som i regel har en emittentrisk i motsats till ETF:er i form av fonder. Vid köp av en ETN-produkt får investeraren emittentens löfte om avkastning enligt ett målindex. ETN är till sin juridiska form ett skuldebrev som derivat anslutits till. Till dessa ansluter sig därför en risk för emittentens återbetalningsförmåga. Emittenten köper dock inte med de medel som investeras i ETN:en värdepapper som ligger under målindexet, så om emittenten blir insolvent till följd av konkurs eller någon annan orsak, kan investeraren förlora det investerade kapitalet helt eller delvis. ETN-produkter är därmed inte kapitalskyddade. Till ETN:er kan på grund av små handelsvolymmer ansluta sig likviditetsrisk. Till ETN:er ansluter sig inga krav på säkerhet eller andra motsvarande ekonomiska förbindelser. Till ETN:er kan däremot ansluta sig hävstångseffekt.

ETN-produkterna följer den valda underliggande tillgångens prisutveckling och man handlar med dem till rådande kursnivå under börsens öppettid. Med hjälp av ETN-produkter kan man bygga produkter, som inte är möjliga att förverkliga med en ETF-struktur. Till exempel produkter som följer volatilitetsindex har ofta ETN-struktur.